

Editoriál

Vidíme ich skoro každý deň v správach, je nám ľúto ľudí, ktorých postihli, a snažíme sa obetiam pomôcť, ako môžeme. Prírodné katastrofy. Haiti, New Orleans, požiare zo sucha v Moskve, obrovské záplavy v Pakistane. Žiaľ, nie sú už iba kdesi na druhom konci sveta, stávajú sa už súčasťou aj nášho života a k cudzokrajným názvom pribúdajú naše, slovenské – Nižná Myšľa, Malčice či Turiec. Vznikli obrovské škody na majetku obcí a občanov. Bude mať štát na opravu?

Podľa Globálneho humanitárneho fóra v Ženeve klimatické zmeny každoročne vážne ovplyvnia život 325 miliónov ľudí. Ekonomické straty v dôsledku globálneho otepľovania každoročne predstavujú viac ako 88 miliárd eur, pričom sa očakáva ich nárast na 241 miliárd eur v roku 2030.

Podľa vedcov už čelíme dôsledkom zmeny klímy, pričom niektorí dodávajú, že na extrémny počasie sa máme začať pozerat' ako na štandardný jav. Hoci tieto scenáre vyzerajú pesimisticky, určite máme možnosť niečo urobiť. Naše denné rozhodnutia nám každému umožňujú prispieť k minimalizovaniu vplyvu na zmenu klímy. Prijatím rozhodnutí pre jej ochranu v súčasnosti ušetríme viac prostriedkov ako pri odstraňovaní následkov. Podľa N. Sterna nás boj s globálnym otepľovaním bude stáť jedno percento HDP, kým cena za nečinnosť je vyššia, predstavuje 5 až 20% HDP.

Týmito opatreniami sa súčasne vydávame na cestu, ktorá môže viesť aj k objaveniu ďalších podnikateľských príležitostí na poli nízkouhlíkových technológií. Napr. obnoviteľné zdroje energie majú väčší potenciál, než sa

newsletter

Európsky týždeň mobility – pomôže odstrániť zápchy v meste?

Foto: Oran Viriyincy, flickr.com.

doteraz predpokladalo. Nové štúdie naznačujú, že technológie v oblasti solárnej a veternej energetiky by mohli do roku 2050 uspokojovať 40 percent svetového energetického dopytu (pravda, ak sa im dostane finančnej a politickej podpory).

A na záver: vďaka všetkým, ktorí pomáhajú. Je veľa tých, ktorí našu pomoc potrebujú (a nielen teraz pri povodniach). Členovia BLF, ich zamestnanci, ale aj individuálni darcovia pomohli 210 deťom z obcí postihnutých povodňami prežiť aj napriek záplavám krásne leto. Mnohé z týchto detí boli v tábore prvý a zrejme aj posledný raz.

„Robo, a ak bude povodeň aj budúci rok, môžem prísť zase do tábora?“ pýtal sa rómsky chlapec z Tomkoviec vedúceho tábora vo Vyšných Ružbachoch s nádejou v hlase...

Ďakujem aj za neho,

Beata Hlavčáková

Obsah čísla

2 Aktivity členov združenia

Tábory mali úspech

6 Kto má v hlave, má v nohách

Dobrovoľníci pomáhajú

10 Nový projekt pre MSP

Boj Európskej únie

prípravu a vydávanie podporuje:

 VÚB BANKA

Editor

Michal Kišša
michal.kissa@nadaciapontis.sk

Redakčná rada

Janka Ružická
Lenka Surotchak
Beata Hlavčáková

Grafika, DTP a tlač

Ing. Peter Juriga – Grafické štúdio
Hraničná 18, 821 05 Bratislava
www.g-studio.sk

Vydáva

Nadácia Pontis
Zelinárska 2, 821 08 Bratislava 2
www.nadaciapontis.sk
pontis@nadaciapontis.sk

Členovia BLF

aktivity členov združenia

Futbalový kemp pre deti

V júli 2010 spoločnosť Západoslovenská energetika v spolupráci s FC Spartak Trnava zorganizovala pre mladých nadšencov v rámci projektu Rodinný futbal dva futbalové kempy, na ktorých sa zúčastnili i deti zamestnancov ZSE. Išlo o spoluprácu Spartaku s PFK Piešťany, kde aj samotný kemp realizovali. Záštitu nad kempom prevzali reprezentanti Kamil Kopúnek spoločne s Filipom Hološkom. Akcia priniesla veľa

pozitívneho po športovej i spoločenskej stránke. Zhruba piati mladíci sa na základe výkonnosti v kempe zapojili do tréningového procesu v Spartaku, čo je pre výchovu mladých nádejí pozitívna správa. Kemp sa niesol v duchu projektu Rodinný futbal, ktorý ZSE spustila v apríli 2010. Organizátori sa tiež rozhodli darovať pobyt na kempe dvom deťom zo sociálne slabších rodín a jednému dieťaťu z detského domova v Trnave.

Tréning mladých nadšencov futbalu, ktorí sa zapojili do projektu Rodinný futbal.

Podpora inovácie na základných školách

Citibank a Komunitná nadácia Bratislava vyhlásili v júli mená víťazov druhého ročníka programu *Vzdelávacia a komunikačné centrá*. Vďaka podpore od Citibank 7 základných škôl dostane grant vo výške 3200 eur určený na úpravu vybraných priestorov, ako sú knižnice či triedy a špeciálne centrá. Ich poslaním je slúžiť školám na rôzne inovatívne aktivity, ako sú stretnutia venované interaktívnemu čítaniu,

výstavy žiackych výtvarných a iných umeleckých prác, besedy a pracovné stretnutia so spisovateľmi a novinármi a mnohé ďalšie. Z nových priestorov budú mať úžitok aj iní obyvatelia žijúci v okolí škôl, a to predovšetkým vo večerných hodinách, počas víkendov a sviatkov. Program si kladie za cieľ stimulovať inovatívne učebné prístupy a taktiež vytvoriť silnejšie väzby medzi školami a ich komunitami.

Darovanie krvi

Národná transfúzna služba v Ružinove oslovila Orange Slovensko, a.s., s prosbou darovania krvi, nakoľko jej bolo v letných mesiacoch nedostatok. Dňa 22. júla 2010 túto príležitosť využili aj zamestnanci spoločnosti, ktorí si prešli darovacím procesom v provizórnej transfúznej stanici v jednej zo zasadacích miestností spoločnosti.

Vysoké Tatry majú 600 nových stromčekov

Počas víkendu od 20. do 22. augusta 2010 pomáhali zamestnanci Slovak Telekomu vysádzať nové lesy vo Vysokých Tatrách. V oblasti Tatranských Zrubov, za prítomnosti lesníkov Štátnych lesov TANAP-u, vysadili v zničenej oblasti 600 mladých smrekov. Oblasť, kde sa výsadba realizovala, bola pred piatimi rokmi postihnutá aj požiarom. Terén bol zložitejší pre zostávajúce korene zlámaných stromov. „Od jari prebieha zalesňovanie týchto zničených oblastí. Doplníme do existujúcich porastov také dreviny, ktoré v danej oblasti ešte chýbajú. Dobrovoľnícka iniciatíva pri zalesňovaní nás teší a vítame ju,“ vysvetľuje pestovateľ Štátnych lesov Tatranského národného parku Ján Marhefka.

Zamestnanci Slovak Telekomu spojili sily pre Vysoké Tatry po prvýkrát v roku 2004, keď sa rozhodli pomôcť čistiť Tatry ihneď po kalamite. Odvtedy sa do nich vracajú každý rok, aby priložili ruku k dielu a pomohli vrátiť národné veľhory do pôvodného stavu. Pre Soňu Mihálikovú z call centra v Žiline to bola už deviata firemná dobrovoľnícka aktivita v spoločnosti: „Známami sa ma pýtali, či idem do Tatier na dovolenku. Keď som im povedala, že tam idem so svojou prácou, boli prekvapení. Teší ma, že mám kolegov, ktorí sa neboja

Niektorí zamestnanci si počas odberu krvi aj pospali, iní monitorovali situáciu s úsmevom.

mať mozole na rukách, aby prispeli k dobrej veci. Darovať finančnú pomoc totiž niekedy nestačí. Dôležitá je aj fyzická výpomoc.“ Vysádzaním stromčekov v Tatrách si splnila svoj sen spred šiestich rokov, keď videla, ako víchrica

zničila celé lesy a zúčastnila sa aj ako dobrovoľníčka na ich čistení. „Teraz si prajem, aby som sa sem mohla o dvadsať rokov vrátiť a užiť si prechádzku medzi stromčekmi, ktoré sme vysadili,“ dodáva Miháliková.

Práca bola určite fyzicky náročnejšia ako v kancelárii.

Tábory mali úspech

Týždeň plný oddychu a zábavy zažilo 210 detí z rodín postihnutých záplavami. Vďaka zbierke firiem združených v Business Leaders Forum (BLF) sa zúčastnili táborov vo Vyšných Ružbachoch, v Slovenskom raji a v Hornej Vsi pri Partizánskom. Sedem firiem prispelo sumou 45 000 eur. Ďalších 7 342 eur venovali zamestnanci ďalších troch firiem. Prostredníctvom darovacieho portálu www.DobraKrajina.sk prispeli na tábory individuálni darcovia z verejnosti.

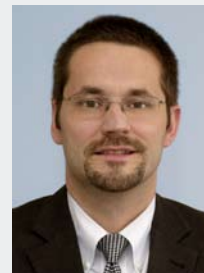
Na výzvu a ponuku detských táborov zareagovali obce Harichovce, Ipeľský Sokolec, Kapušany, Kendice, Kežmarok, Ľubica, Mojzesovo, Nižná Myšľa, Nová Ľubovňa, Sulín, Tvarožná a Veľká Maňa. Spolu 210 detí sa zúčastnilo na táboroch v Hornej Vsi pri Partizánskom (12.–18.8.2010), vo Vyšných Ružbachoch (7.–14.8.2010 a 14.–21.8.2010) a v Slovenskom raji (16.–23.8.2010).

Výber rodín a detí bol konzultovaný s miestnymi starostami či primátormi.

Ponuky na realizáciu detských táborov z oslovených 10 cestovných kancelárií zaslalo 5. Deti si nakoniec vo finále vybrali tábory CK Fany a CK Fantázia.

Spríjemniť program deťom v letných táboroch sa rozhodla moderátorka Správ STV Jarmila Lajčáková-Hargašová, ktorá navštívila tábor v Hornej Vsi a deťom priblížila zaujímavú prácu moderátorov spravodajskej relácie. Podľa Jarke Lajčákovej-Hargašovej je určite nezaplatiteľné dať deťom šancu prežiť aspoň kúsok leta inak a na chvíľu zabudnúť na

„Pri humanitárnej pomoci ťažko hovoriť o stratégii – nešťastie sa jednoducho udeje a firma koná rovnako ako ľudia okolo – pomáha. Len vlastným príkladom a činmi môžeme meniť svet k lepšiemu. Z čoho máme v ZSE radosť, je to, že s výzvou pomôcť prišli naši zamestnanci sami – navrhli založiť účet, pomôcť s ošatením a prikrývkami. Na pomoc nebolo

treba vyzývať a to je hádam najlepšia stratégia, akú si možno želať.“

Ján Orlovský, riaditeľ správy predstavenstva a hovorca Západoslovenskej energetiky

to, s čím sa teraz musia popasovať ich rodičia. „Každý z nás si určite pamätá, že prázdniny sú najkrajšia časť roka. Keď sa začnú takto smutne, tragicky, tak je to obrovská trauma hlavne pre deti. Je to úžasné od všetkých firiem, ktoré prispeli. Myslím si, že keby sa prišli pozrieť, tak by prispeli ešte viac,“ dodala Jarke Lajčáková-Hargašová. Deti navštívili aj pracovníci Nadácie Pontis a zástupcovia firiem Slovenské elektrárne a Slovak Telekom.

Do zbierky prispelo sedem firiem celkovou sumou 45 000 eur. Citibank venovala prostredníctvom Komunitnej nadácie Bratislava sumu 13 000 eur, Orange Slovensko cez Nadáciu Orange venovala 5 000 eur, Pfizer Slovensko

„Vďaka štedrosti firiem, zamestnancov a individuálnych darcov sa nám v zbierke podarilo získať sumu 52 013 eur. Náklady na jedno dieťa boli približne 250 €. Suma pokrývala nielen ubytovanie, stravu a program v tábore, ale aj dopravu do tábora a všetko potrebné vybavenie dieťaťa, ktoré si rodiny v núdzi nemôžu dovoliť. Peniaze, ktoré zvýšia zo zbierky, použijeme na nákup školských potrieb pre deti.“

Beata Hlavčáková, programová riaditeľka Nadácie Pontis a výkonná riaditeľka Business Leaders Forum

Jarka Hargašová-Lajčáková prišla navštíviť deti v tábore v Hornej Vsi pri Partizánskom.

venoval 3 000 eur, Slovenské elektrárne – člen skupiny Enel venovali 6 000 eur, Stredoslovenská energetika – člen skupiny EDF prispela sumou 5 000 eur, VÚB banka darovala prostredníctvom Nadácie VÚB 5 000 eur a Západoslovenská energetika – člen skupiny E.ON darovala 8 000 eur.

Spoločnosti IBM Slovensko, Philip Morris Slovakia a Slovak Telekom sa rozhodli zorganizovať zbierku medzi zamestnancami. Celkovo vyzbierali zamestnanci firiem sumu 7 342 eur.

Do zbierky prispievali aj individuálni darcovia prostredníctvom darovacieho portálu www.DobraKrajina.sk, ktorý v novembri minulého roka spustila Nadácia Pontis.

Takto skončila lopta po divokom futbalovom zápase chlapcov vo Vyšných Ružbachoch.

Kto má v hlave, má v nohách

Už 8. rok sa v týždni od 16. do 22. septembra bude konať **Európsky týždeň mobility** (ETM). Jeho cieľom je dlhodobovo ovplyvňovať dopravné problémy v mestách a zároveň zlepšiť zdravie a životnú úroveň Európanov. Vo viac ako 2 000 mestách sa po celej Európe, a dokonca i vo svete, konajú podujatia zamerané na zvyšovanie povedomia obyvateľov a zamestnancov firiem o vplyve dopravy na životné prostredie a na kvalitu mestského života. Do Týždňa mobility sa doteraz zapojilo viac ako 200 miliónov ľudí z 38 štátov a podujatie prekročilo hranice Európy.

ETM predstavuje vynikajúcu príležitosť predstaviť obyvateľom Európy trvalo udržateľné alternatívy, vysvetliť problémy, ktorým čelia mestá a obce, s cieľom podporiť zmeny a posunúť mestá smerom k udržateľnejšej dopravnej stratégii. Poskytuje ľuďom priestor na zamyslenie sa nad tým, na čo v skutočnosti slúžia ulice v našich mestách. Mali by byť navrhnuté tak, aby sa zmaximalizovala motorová doprava, alebo by mali byť spoločenskými priestormi, v ktorých sa ľudia môžu stretávať, nakupovať, venovať sa športovým alebo iným aktivitám?

Medzi najväčšie negatívne vplyvy motorovej dopravy v mestách patrí zhoršovanie kvality ovzdušia, zvyšovanie miery hluku, zaberanie životného priestoru, rastúca úmrtnosť a úrazovosť, nízka efektívnosť prepravy spojená s problémami s parkovaním a dopravnými zápchami či narastajúci problém obezity u populácie ako

dôsledok nedostatočného fyzického pohybu počas dňa. Systém dopravy na Slovensku sa nezmení zo dňa na deň. Vybudovanie cyklistických chodníkov, zdieľanie áut či iné modely dopravy si vyžadujú značné investície a odhodlanosť ľudí, firiem a mesta.

Avšak aj jednotlivec môže prispieť k zmene. Môže komunikovať s predstaviteľmi mesta a snažiť sa zmeniť svoje denné návyky, uprednostniť mestskú dopravu, chôdzu, bicykel, kolobežku, kedykoľvek je to možné.

Cestuj múdrejšie, ži lepšie

Každý ročník je zameraný na určitý aspekt dopravy a mobility v mestách. Tento rok je Európsky týždeň mobility zameraný na aspekt zdravia so sloganom „Cestuj múdrejšie, ži lepšie“. Čo tak nechať kľúče od auta doma a využiť iné možnosti dopravy?

Chôdza je najprirodzenejšia ľudská aktivita, na ktorú sme v našom hektickom živote akosi pozabudli. Takmer vymizla z pohybových aktivít civilizovaného človeka. Predtým sa odporúčal beh, ale posledné výskumy naznačujú, že chôdza je zdravšia. Hovorí sa o tzv. konverzačnom teste: cvičenie má byť také, aby sa pri ňom dalo konverzovať, inak preťažuje organizmus a už je to prehnane a extrémne. Rýchlou chôdzou si môžeme udržiavať aj svoju líniu, za 20 minút pri nej spálime približne 140 kalórií. Rýchla chôdza zlepšuje našu kondíciu a spánok a znižuje riziko srdcového infarktu až o 40%.

Spravte niečo pre svoje zdravie a používajte **bicykel** pravidelne ako prostriedok na presuny v rámci mesta. V prípade, že máte strach alebo si netrúfate jazdiť pravidelne, dajte podporu bicyklom najavo aspoň symbolicky. Raz do mesiaca sa napríklad

zapojte do podujatia *Critical mass*. *Critical mass* je koncept neformálnej spoločnej jazdy na bicykloch, ktorá sa pravidelne organizuje už vo viac ako 300 mestách po svete, vždy posledný piatok v mesiaci. Od apríla 2010 sa pravidelné spoločné cyklojazdy konajú aj v Bratislave. Viac informácií o kampani a podrobnostiach najbližšej jazdy nájdete na www.critical-massbratislava.sk.

Zdieľanie auta urobí vašu prepravu lacnejšou, zábavnejšou a ekologickjšou. Veľa ľudí cestuje v autách bez spolucestujúcich. Faktom však je, že je to finančne i ekologicky neefektívne. Štúdie ukazujú, že priemerný človek minie 18–30% svojho rozpočtu na zabezpečenie mobility pomocou auta (kúpa auta, pohonné hmoty, servis). Prečo sa teda nepokúsiť dohodnúť sa na zdieľaní svojho auta s vaším partnerom/kou, manželom/kou, susedom/kou či kolegom/kolegyňou? Možno sa po ceste dozviete veci, ktoré vám o známych neprezradí ani Facebook. O finančných aspektoch ani nehovoriac.

Zdravo žiť v zdravom meste

Ovzdušie

Látky znečisťujúce ovzdušie majú podiel na vyššej úmrtnosti ľudí, na raste počtu ochorení dýchacej sústavy a ochorení srdca. Najcitlivejšie na vplyvy škodlivých látok sú deti. Za posledných dvadsať rokov sa zdvojnásobil počet ľudí trpiacich na astmu. Okolo 370 tisíc Európanov zomiera každoročne v dôsledku znečisteného ovzdušia. Stredná dĺžka života Európanov sa znížila v priemere o 9 mesiacov (u osôb žijúcich v znečistených zónach až o 36 mesiacov). Odhad nákladov na ochranu čistého ovzdušia do roku 2020 predstavuje 609 miliárd eur.

Obezita

Slovensko sa ocitlo na siedmom mieste v rebríčku počtu obeznych dospelých. Na Slovensku trpí nadváhou vo vekovej skupine 35–65 rokov až 48% mužov a 35% žien, obezitou ďalších 17% mužov a 26% žien. Podľa toho môžeme usúdiť, že na Slovensku má

asi 2 milióny ľudí nadváhu a asi 600 tisíc obezitu. Každý desiaty človek umiera na chorobu, za ktorú zodpovedá obezita. Príčiny sú rôzne, významnú úlohu ale zohrávajú stravovacie návyky a nedostatok pohybu. Chodiť pešo a na bicykli pomáha zaradiť pohybovú aktivitu do programu dňa, 500 kalórií spálime napríklad už za 65 minút jazdy na bicykli alebo 70 minút chôdze (pre porovnanie: na rovnaké množstvo spálenia kalórií musíte 90 minút drieť v posilňovni alebo 40 minút behať).

Čo sa chystá v tomto roku?

V roku 2010 sa do Európskeho týždňa mobility zaregistrovalo 62 európskych miest. Z okolitých krajín sa do ETM prihlásilo 60 maďarských miest a obcí, 31 poľských, 52 českých a v rebríčku najaktívnejších krajín vedie Rakúsko, kde sa do ETM plánuje zapojiť 187 miest a obcí. Na Slovensku konečný zoznam ešte nie je známy, no minulý rok sa zapojilo 8 miest: Žilina, Bratislava, Brezno, Košice, Liptovský Mikuláš, Šaľa, Nitra a Prešov.

EURÓPSKY TÝŽDEŇ MOBILITY
16. – 22. september 2010

**KTO MÁ V HLAVE,
MÁ V NOHÁCH**

Nechajte auto doma a použite bicykel, MHD alebo vlastné nohy!
Urobte niečo pre svoje zdravie aj životné prostredie. Pomôžte zlepšiť kvalitu ovzdušia, znížiť mieru hluku a zvýšiť efektivitu prepravy spojenú s problémami s parkovaním a dopravnými zápchami.

TRAVEL SMARTER, LIVE BETTER
EUROPEAN MOBILITY WEEK

pontis **Business Leaders Forum** **BRATISLAVA** **Plus**

európsky týždeň mobility 2010

Program v Bratislave zahŕňa viacero aktivít pre deti aj dospelých. Vo štvrtok, piatok, pondelok a utorok prednášky pre širokú verejnosť na témy: Bratislavská integrovaná doprava a Cyklotrasy v Bratislave a okolí. Z ďalšieho programu odporúčame:

cajnej techniky a akcia detský vodičský preukaz Vodičáčik®.

Deň bez áut, streda 22. septembra

V stredu na Deň bez áut sa bude konať jazda Bratislavou na kolieskových korčuliach a na bicykloch. Podujatie organizuje Bratislava in-line, Nadácia Pontis a Business Leaders Forum. Podobná cyklojazda sa uskutoční **aj v Žiline** v spolupráci s organizáciou Mulica.

Mesto Košice a Dopravný podnik mesta Košice pripravujú niekoľko podujatí v rámci Európskeho týždňa mobility. Podrobný program zatiaľ nie je známy, avšak pripravujú sa viaceré zaujímavé aktivity. DPMK po prvýkrát zorganizuje v rámci Týždňa mobility Deň otvorených dverí v podniku. Pripravuje sa aj symbolická rozlúčka s poslednými autobusmi typu Ikarus 280, ktoré premávajú v Košiciach. Súčasťou Európskeho týždňa mobility bude aj Dopravné fórum, ktoré pripravuje Mesto Košice so spolupracujúcimi partnermi. Jednou z tém diskusie bude aj informácia o aktuálnom stave projektu Integrovaný dopravný systém v meste Košice. Diskusia bude verejná za účasti zástupcov mesta i mestských častí.

Ako to robia v Európe?

Európsky týždeň mobility každoročne oceňuje mestá, ktoré preukážu najväčšiu kreativitu a snahu podporiť trvalo udržateľnú dopravu a ochranu životného prostredia. Veľké mesto Budapešť, ambiciózne Gävle či malý Ivanič-Grad si uznanie rozhodne zaslúžia.

Mesto **Budapešť** získalo cenu za výnimočné výsledky v roku 2008. Mesto a mestské časti zrealizovali celú paletu aktivít a podujatí na propagáciu udržateľnej mestskej dopravy s veľkou podporou miestnych umelcov a združení. Napríklad dva dni bez áut, výstavu ekologických vozidiel pod holým nebom, konferenciu o kvalite vzduchu a kontrole hluku či Deň peších zón. Hlavné mesto Maďarska tiež uviedlo niekoľko trvalých opatrení, ako rozšíre-

nie pešej zóny v centre mesta, zvýšenie poplatkov za parkovanie, vylepšenie infraštruktúry a služieb metra a električiek a otvorenie nových cyklistických ciest a zariadení na požičiavanie bicyklov.

Gävle (Švédsko) získalo ocenenie Európskeho týždňa mobility za podporu iniciatív za ekologickú mobilitu. Mesto malo ambiciózne prístup k propagácii udržateľnej mobility, ktorý spájal tradičné aktivity s komunikáciou cez sociálne médiá. Medzi jeho aktivity patrili semináre vo firmách o udržateľnom cestovaní, rozdávanie čokolády cestujúcim na hlavnej stanici a cyklistický závod Gästrikelloppet 2009 na deň bez áut, do ktorého sa zapojilo skoro 150 ľudí. Gävle využilo rastúcu popularitu sociálnych médií prostredníctvom práce vlastnej blogerky. 20-ročná Ingrid Bergström Nilsson cestovala po kraji hromadnou dopravou a blogovala o svojich dobrodružstvách. Popri tom mesto zapojilo študentov médií do výroby videodenníka týždňa mobility, ktorý využilo na sprostredkovanie aktivít verejnosti. Gävle tiež urobilo trvalé opatrenia. Uviedlo parkovacie miesta pre elektrické autá (s nabíjacími zariadeniami), automatické stroje na parkovacie lístky a nainštalovalo nové stojany na bicykle na autobusových zastávkach na podporu aktívneho cestovania.

Chorvátske mestečko **Ivanič-Grad** neďaleko Záhrebu sa stalo druhým finalistom roka 2009 za účinné presadzovanie udržateľnej mestskej mobility so skromným rozpočtom. Jeho program poukazoval na environmentálne a dopravné problémy pomocou série tematických dní. Medzi nimi bol Deň životného prostredia s prezentáciou miestneho projektu riadenia odpadu, Deň mobility a zdravia s bezplatným meraním krvného tlaku pre občanov, Deň energetickej efektivity, cez ktorý sa prezentovali mestské projekty úspory energie, a Deň prístupu pre všetkých, ktorý sa sústredil na potreby hendikepovaných. Ivanič-Grad sa tiež zaviazal zaviesť systém na monitorovanie hluku a kvality vzduchu, vody a pôdy.

Viete, že....

- Až 64 % znečistenia v meste pochádza z dopravy?
- Až 80 % jász je v rámci mesta do vzdialenosti 3 km?
- Až 50 % všetkých jász autom je do vzdialenosti 5 km?
- Znečistené ovzdušie v mestách je v EÚ príčinou až 370 tisíc úmrtí ročne?
- Len 30 % Európanov sa dostatočne pohybuje?
- Nedostatok pohybu spôsobuje v EÚ až 1 milión úmrtí ročne?

Bratislavský nočný beh – Bratislava Night Run, sobota 18. septembra

Po úspešnej minuloročnej premiére, na ktorej sa nočného behu zúčastnilo skoro 1000 bežcov a bežkyň, sa bude aj v septembri 2010 pokračovať v budovaní tradície. Dĺžka trate bude 7 km, čo je vzdialenosť, ktorá umožňuje bez problémov a zábran postaviť sa na štart aj rekreačným hobby bežcom.

Zdravá sobota na Partizánskej lúke, sobota 18. septembra

Program pre deti bude zahŕňať člnkovanie, lanové centrum, strelbu zo vzduchovky, lukostrelbu, jazdu na koňoch, Deň otvorených dverí Mestskej polície + prehliadku kynológie a hipológie Mestskej polície Bratislava.

Športová nedeľa pre deti, nedeľa 19. septembra

Pripravený bude program v Sade Janka Kráľa, fungovať bude detské dopravné ihrisko, uskutoční sa prehliadka poli-

Cena za zapájanie zamestnancov

20. septembra 2010 začne Nadácia Pontis prijímať prihlášky firiem na nové ocenenie Employee Volunteering Award. Jej zámerom je vyzdvihnúť a ukázať príklad veľkých i malých spoločností, ktoré zapájajú svojich zamestnancov do dobrovoľníctva, aby pomohli zlepšiť zamestnateľnosť ľudí so znevýhodnením.

Prvé celoeurópske ocenenie tohto druhu prebehne v súvislosti s Európskym rokom dobrovoľníctva 2011 a jeho prípravu zastrešuje organizácia Business in the Community. Podporuje ho Európska komisia a sponzorujú spoločnosti Alliance Boots a Tata Consultancy Services.

vať firmy, ak sú presvedčené, že robia veci inak, hľadajú nové cesty na riešenie problémov. V kategórii Nováčik sa môžu uchádzať o cenu firmy, ktoré svoju dobrovoľnícku aktivitu rozbehli len nedávno, no začali veľmi dobre a je pravdepodobné, že počas 1-2 rokov dosiahnu dobré výsledky.

Slovenským organizátorom ocenenia je Nadácia Pontis, ktorá už zapájanie zamestnancov do dobrovoľníctva oceňuje i v rámci ceny Via Bona Slovakia. Na rozdiel od nej sa však European Employee Volunteering Award špecificky zameriava na to, ako firemní dobrovoľníci pomáhajú zlepšovať zamestnateľnosť ľudí so znevýhodnením.

Podniky môžu od 20.9. do 18.10.2010 podávať svoje prihlášky v štyroch kategóriách: (1) veľké firmy; (2) malé firmy (pod 250 zamestnancov); (3) Inovatívny prístup; a (4) Nováčik. V kategórii Inovatívny prístup sa môžu nomino-

Slovenskí víťazi vo všetkých kategóriách budú slávnostne vyhlásení na tohtoročnom Fóre o firemnej filantropii 11.11.2010 a všetci postúpia do záverečného celoeurópskeho hodnotenia. Business in the Community očakáva víťazné národné nominácie z 21 krajín Európy. Bližšie informácie o európskej cene, ako aj nominačné hárky nájdú záujemcovia na stránke www.eeva2011.org. Informácie o slovenskej časti tejto súťaže budú zverejnené na stránke www.nadaciapontis.sk spolu s oficiálnym vyhlásením ceny 20. septembra 2010.

Pavel Hrica

Naša Žilina

Podujatie firemného dobrovoľníctva Naša Žilina 2010 sa uskutoční v termíne od 22. do 25. septembra 2010. Počas štyroch dní zamestnanci mesta Žilina a 8 ďalších firiem vymenia pracovné oblečenie za dobrovoľnícke tričká a budú pomáhať mestu, neziskovým organizáciám, školám či krízovým centráram.

Čo sa bude robiť?

21 rôznych aktivít navrhlo do Našej Žiliny **14 neziskových organizácií**. Dobrovoľníci si môžu vybrať napr. zveľaďovanie hradu Lietava, parku pod Rondlom či areálu základnej školy v Brodne, ktorá bola postihnutá nedávnymi záplavami. K menej tradičným aktivitám patrí výmena starých svietidiel na dvoch základných školách za nové, ktoré šetria energiu, vzdelávanie pracovníkov OZ Návrat v práci s internetom a sociálnymi sieťami, darovanie krvi či cyklojazda organizovaná spolu s OZ Mulica v rámci Dňa bez áut.

Kto sa zapojil

Dobrovoľníci a zamestnanci mesta Žilina a ďalších 8 firiem: GlaxoSmithKline, Hewlett-Packard Slovakia, Johnson Controls, Kia Motors Slovakia, Provident Financial, Slovak Telekom, Stredoslovenská energetika – člen skupiny EDF a Walmark.

Podujatie organizuje Nadácia Pontis v spolupráci so skupinou firiem Engage a mestom Žilina. Hlavným finančným partnerom je Kia Motors Slovakia, s.r.o. Finančným partnerom je Stredoslovenská energetika – člen skupiny EDF.

Monika Smolová

Nový projekt pre MSP

Malé a stredné podniky (MSP) sú dôležitou súčasťou každej ekonomiky. Na Slovensku v nich pracuje viac než 57% zamestnancov v nefinančnej podnikovej sfére a veľkou mierou sa podieľajú na tvorbe domáceho produktu. Sú v bližšom kontakte s komunitou, často majitelia robia aktivity „zo srdca“ a vôbec o sebe nehovoria, že podnikajú zodpovedne. Pre veľké firmy je tiež dôležité mať spoľahlivých partnerov a mať možnosť manažovať riziká spojené s dodávateľským reťazcom.

Vieme, že ak chceme, aby negatívny vplyv činnosti firiem bol čo najnižší a prevažovali pozitíva podnikania, musíme sa sústrediť aj na túto oblasť. Preto sme v Nadácii Pontis v spolupráci s partnermi, Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania a CSR Europe, spustili na začiatku júla 2010 dvojročný projekt ReSmeS – Responsible SMEs in Slovakia – Zodpovedné malé a stredné podniky na Slovensku. Projekt je podporený z prostriedkov Európskej komisie a potrvá do konca júna 2012.

Ciele projektu

Projekt ReSmeS má tri základné ciele. Prvým cieľom je **zvýšiť povedomie o zodpovednom podnikaní (ZP) medzi slovenskými MSP** šírením informácií o ZP a skúseností z Európy. Druhým cieľom je **zvýšiť trvalú udržateľnosť a konkurencieschopnosť slovenských MSP** implementovaním stratégie ZP a presadzovaním zodpovednosti

v dodávateľských vzťahoch. Posledným, avšak nemenej dôležitým cieľom je **vybudovanie kapacít v oblasti stratégie ZP u kľúčových zainteresovaných strán zapojených do rozvoja MSP na Slovensku** (veľké podniky, médiá, akademické inštitúcie, organizácie pre podporu rozvoja podnikania, MSP, Ministerstvo hospodárstva a výstavby). Tieto ciele budú počas dvoch rokov napĺňané rôznymi aktivitami.

Prvou aktivitou, ktorá sa uskutoční už tento mesiac, bude prieskum o vnímaní zodpovedného podnikania medzi malými a strednými podnikmi. Na vzorke 1000 MSP budeme zisťovať, aký majú MSP k zodpovednému podnikaniu prístup, ktoré aktivity vykonávajú a aké im ZP prináša výhody. Výsledky prieskumu zverejníme v nasledujúcich číslach BLF Newslettera. Na základe výsledkov prieskumu vypracujeme vzdelávací materiál určený hlavne MSP, ktorý sa bude neskôr využívať na 21 seminároch, ktoré zorganizujeme po celom Slovensku. K téme zodpo-

vednosti v MSP bude pripravená aj špeciálna sekcia na stránke zodpovednepodnikanie.sk, kde si bude môcť každý nájsť najlepšie aktivity zodpovedného podnikania z celého sveta.

V spolupráci so zástupcami členských firiem BLF pripravíme 3 diskusie na tému dodávateľsko-odberateľských vzťahov medzi zástupcami dodávateľov z radov MSP a odberateľov – najmä zástupcov oddelení obstarávania veľkých firiem. Počas týchto diskusií vytypujeme 10 malých a stredných podnikov, ktorým v spolupráci s Ekonomickou univerzitou pripravíme na základe modelu EFQM Excellence stratégiu zodpovedného podnikania.

Zástupcovia partnerov projektu NADSME, SOPK, Ministerstva hospodárstva a výstavby a Ekonomickej univerzity pôjdu na krátku študijnú cestu do Veľkej Británie a Belgicka. Pre univerzitných študentov pripravíme osnovy predmetu zodpovedné podnikanie a umožníme tak univerzitám na Slovensku začať tento predmet vyučovať. Na internetovej stránke taktiež vytvoríme e-learningový nástroj, ktorý umožní ľahko získať základné informácie o tom, čo pre MSP znamená zodpovedne podnikáť.

O tomto projekte vás budeme pravidelne informovať na stránkach BLF Newslettera v tejto novej sekcii. Veríme, že keď o dva roky budeme projekt vyhodnocovať, budeme sa môcť vrátiť späť k tomuto článku a povedať si, že ciele, ktoré sme si stanovili, sa nám podarilo splniť – a čo je možno dôležitejšie, že sa nám podarilo vyvolať v MSP záujem o zodpovedné podnikanie.

Michal Kišša

Tento informačný materiál bol podporený z prostriedkov Európskej únie. Autor v plnej miere zodpovedá za obsah prezentovaných informácií a Európska komisia nie je v žiadnom prípade zodpovedná za ich využitie akýmkoľvek spôsobom.

Napriek tomu, že na našej národnej scéne environmentálne otázky nehrajú hlavnú rolu, Európska únia uznáva význam klimatickej zmeny a jej vplyvov a jej všeobecným postojom je, že „klimatická zmena predstavuje jednu z najväčších environmentálnych, sociálnych a ekonomických hrozieb, ktorým čelí naša planéta“. Hoci všeobecný postoj voči opatreniam EÚ v akejkoľvek oblasti je na Slovensku braný skôr skepticky – nevyhneme sa tomu, že nás tieto aktivity skôr či neskôr ovplyvnia.

Boj Európskej únie

Situácia je vážna aj podľa vedcov – štvrtá hodnotiaci správa Medzivládneho panelu o klimatickej zmene (IPCC) dokazuje, že priemerná teplota Zeme vzrástla o 0,76 °C od roku 1850. Najvýznamnejší vplyv na otepľovanie za posledných 50 rokov mali veľmi pravdepodobne emisie kyslíčnika uhličitého (CO₂) a ďalších skleníkových plynov z ľudských aktivít.

Bez akcií na zníženie týchto emisií sa priemerná teplota na svete môže zvýšiť o ďalších 1,8 až 4 °C už v tomto storočí, a podľa najhoršieho scenára až o 6,4 °C. I najnižšie hodnoty z tejto škály by posunuli zvyšovanie teploty nad hranicu 2 °C, za ktorou mnohí vedci očakávajú vysokú pravdepodobnosť nezvratných a nebezpečných zmien.

EÚ sa snaží realizovať interné aktivity na boj s klimatickou zmenou. V roku 2000 Európska komisia spustila Európsky program pre klimatickú zmenu (ECCP), ktorý viedol k prijatiu rôznych nových politík a opatrení vrátane Európskeho systému obchodovania s emisiami.

V roku 2007 európski lídri schválili integrovaný prístup k politike klímy

a energie, zaviazali sa zvýšiť energetickú efektívnosť Európy a vytvoriť nízko-karbónovú ekonomiku. Na naštartovanie tohto procesu európski prezidenti a premiéri prijali záväzok, ktorý sa nazýva aj 20-20-20. Je to súbor náročných

cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť do roku 2020. Sú to:

- Zníženie emisií skleníkových plynov EÚ aspoň o 20% v porovnaní s úrovňou v roku 1990
- 20% spotreby energie EÚ bude pochádzať z obnoviteľných zdrojov
- 20% zníženie spotreby primárnej energie v porovnaní s projektovanou úrovňou, ktoré sa má dosiahnuť zlepšovaním energetickej efektívnosti

Akčný plán EÚ pre energetickú efektívnosť bol prijatý v roku 2006 a zahŕňa tieto opatrenia: označovanie spotrebičov podľa energetickej efektívnosti a minimálne štandardy na energetickú výkonnosť, budovanie nízkoenergetických budov, zefektívňovanie výroby a distribúcie elektriny, dosahovanie efektívnej spotreby paliva u áut, sprostredkovanie financovania na investície do energetickej efektivity pre MSP, podnecovanie energetickej efektivity v nových členských štátoch, zvyšovanie povedomia o energetickej efektívnosti, podpora energetickej efektivity v sídlach.

Zdroje: EÚ, SHMÚ, IPCC

Miroslava Rusnoková

Podarí sa znížiť do roku 2020 emisie o 20%?

Foto: nimish_gogri, flickr.com

Zo sveta

V Krafte šetria prírodu

Vďaka kombinácii recyklovania, vyrábania energie z odpadu, kompostovaniu a využívaniu potravinového odpadu na kŕmenie zvierat znížil Kraft Foods produkciu odpadu o viac ako polovicu oproti svojmu pôvodnému cieľu. Spoločnosť plánovala znížiť čistý výrobný odpad o 15 percent do roku 2011 v porovnaní s rokom 2005. Doteraz spoločnosť znížila svoj odpad o 30 percent, recykluje alebo využíva 90 percent svojho odpadu a má deväť zariadení, ktoré na skládku neposielajú nič. Niektoré továrne, ktoré v poslednom čase dosiahli nulový odpad, to dokázali vďaka tomu, že našli nové využitie pre nimi produkované odpadky. Napríklad Fairlawn, pekáreň v New Jersey, dosiahla nulový odpad vo februári tým, že odpad triedi a nevytriedený a nerecyklovateľný odpad dáva do generátora na výrobu energie. Továrň New Ulm v Minnesote zas nedávno získala partnera, ktorý transportuje odpad do lokálnej elektrárne na odpad.

Európska komisia pomáha chrániť biodiverzitu

V novej správe *TEEB for Business*, ktorú financovala Európska komisia, sa zdôrazňuje význam integrácie biodiverzity do obchodných plánov a hlavných aktivít súkromného sektora na celom svete. Európsky komisár pre životné prostredie Janez Potočnik uviedol: „Dnešná správa je dôkazom, že podniky sú schopné pomôcť. Veľmi ma teší, že môžeme uviesť konkrétne príklady spoločností, ktoré prosperujú bez toho, aby poškodzovali našu planétu.“ V štúdiu *TEEB for business*, venovanej ekonomike ekosystémov a biodiverzity, sa uvádza sedem kľúčových odporúčaní pre podniky:

- určiť vplyvy aktivít podniku na biodiverzitu a na služby ekosystémov;
- posúdiť obchodné riziká a príležitosti v súvislosti s týmito vplyvmi;
- vytvoriť informačné systémy o biodiverzite a službách ekosystémov, stanoviť ciele, merať a hodnotiť výsledky a informovať o nich;
- prijať opatrenia s cieľom zabrániť rizikám súvisiacim s biodiverzitou a službami ekosystémov, minimalizovať ich a zmierňovať (vrátane vecnej kompenzácie);
- chopiť sa vznikajúcich obchodných príležitostí v oblasti biodiverzity a služieb ekosystémov;
- integrovať obchodnú stratégiu a opatrenia v oblasti biodiverzity a služieb ekosystémov do rozsiahlejších podnikových iniciatív zameraných na spoločenskú zodpovednosť;
- zapájať sa do spolupráce s obchodnými partnermi a zainteresovanými stranami na úrovni vlády, mimovládnych organizácií a občianskej spoločnosti v záujme zlepšenia usmernení a politiky v oblasti biodiverzity a služieb ekosystémov.

Kódex udržateľného podnikania

Európsky okrúhly stôl maloobchodníkov (ERRT) a EuroCommerce predstavili dobrovoľný kódex udržateľného podnikania európskych maloobchodníkov. Podľa nového podnikateľského kódexu sa maloobchodníci zavazujú k udržateľným aktivitám v šiestich oblastiach: nákup, efektívnosť zdrojov, transport a distribúcia, manažment odpadu, komunikácia a reportovanie. Kódex environmentálne udržateľného podnikania podpísalo 17 spoločností.

viac: www.zodpovednepodnikanie.sk

Kalendár podujatí

Konferencia v Berlíne

22. - 24. september 2010, Berlín

Hlavnými témami konferencie budú partnerstvá medzi firmami a občianskou spoločnosťou, meranie výkonnosti v oblasti ZP, vnútorné manažérske procesy, sociálne podnikanie a zodpovedné riadenie spoločností. Hlavnými rečníkmi budú: **Jonathan Doh**, autor publikácie *NGOs and Corporations*; **Peter Eigen**, zakladateľ Transparency International; **Burkhard Gnärig**, bývalý riaditeľ organizácií Save the Children, Greenpeace a Terre des Hommes; **Geoffrey Heal**, autor publikácie *Keď sa princípy vyplácajú*; **Dieter Heuskel**, člen výkonného výboru Boston Consulting Group; **Robert A. Phillips**, člen výkonnej rady Society of Business Ethics na Richmondskej univerzite; a **Ulrich Steger**, vedúci environmentálneho manažmentu v spoločnosti IMD Lausanne.

viac: www.csr-hu-berlin.org

Rozvoj komunity

11. - 13. október 2010, Košice

Karpatská nadácia pozýva na medzinárodnú konferenciu Investície do rozvoja komunity: Ako využiť skúsenosti z minulosti pre budúce príležitosti. Cieľom konferencie je prezentovať vplyvy finančnej pomoci poskytnutej na rozvoj občianskej spoločnosti za ostatných 15 rokov a zhodnotiť prínos mimovládnych neziskových organizácií k rozvoju regiónu. Na konferencii budú načrtnuté východiská pre dnešných firemných darcov v oblasti spoločenskej zodpovednosti, na príklade tém, ktoré sú v súčasnosti aktuálne na východnom Slovensku. Hostia konferencie: Pavol Demeš, riaditeľ, German Marshall Fund; Juraj Mesík, Senior špecialista pre komunitné nadácie, Svetová banka; George F. Babcoke, prezident, U. S. Steel Košice; Andrej Steiner, riaditeľ Karpatského rozvojového inštitútu. Konferencia sa koná pod záštitou Ing. Františka Knapika, primátora mesta Košice.

viac: www.karpatskanadacia.sk